

Asia: VN/12646/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT on vastaanottanut Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnön luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää lakiluonnoksen tavoitteita ja luonnoksessa esitettyjä muutoksia nykylainsäädäntöön pääosin perusteltuina ja nykyisin voimassa olevia lupakäytäntöjä joustavoittavina.

KT korostaa, että kolmansista maista tulevia opiskelijoita on rekrytoitava ensisijaisesti opiskelemaan niille aloille, joissa Suomessa on työvoimapula. Sosiaali- ja terveydenhuollossa vallitsevan kroonisen osaajapulnan ratkaisemiseksi myös tämä, kolmansista maista tulevien opiskelijoiden väylä, on hyödynnettävä.

Opiskeluun ja siihen liittyvään työharjoitteluun perustuva oleskelulupa on mahdollistettava myös niille kolmansista maista tuleville, joilla on lähtömaassa suoritettu sote -alojen korkeakoulututkinto ja, jotka tarvitsevat Suomen kelpoisuusehtojen täyttämiseksi vaadittavan muunto- ja/tai täydennyskoulutuksen sekä suomen kielen opinnot. Tähän liittyvää koulutustarjontaa on korkeakouluissa kehitettävä ripeästi.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT, pitää tärkeänä, että esityksen perusteella myönnettävän oleskeluluvan saamisen edellytyksenä oleva, opiskelijan toimeentulo, toteutuu kaikkien oleskeluluvan saaneiden kohdalla. Lisäksi on välttämätöntä, että toimeentuloedellytys koskee myös oleskeluluvan saaneen perheenjäseniä.

Esityksessä ehdotetaan, että kansainvälistä suojelua hakenut tai karkotuspäätöksen saanut voisi hakea oleskelulupaa, jos hän täyttää oleskeluluvan myöntämisen edellytykset. Tällöin kyseessä olisi kansallinen oleskelulupa, jolla ei voisi liikkua toiseen jäsenvaltioon. KT on huolissaan siitä, miten kansainvälistä suojelua hakenut tai karkotuspäätöksen saanut henkilö voi esittää, että hänen toimeentulonsa opintojen aikana olisi turvattu.

Esityksessä ehdotetaan toimeentulon selvittämistä, vain oleskeluluvan ensimmäisen vuoden ajaksi. Lakiesityksessä epäselväksi jää, kenen vastuulla on ja miten käytännössä hoidetaan tilanne, jossa toimeentuloedellytykset eivät täyty ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Toimeentuloedellytykset tulisi selvittää ja niiden tulisi olla riittävät koko oleskeluluvan ajalta eikä vain ensimmäisen vuoden osalta, kuten esityksessä ehdotetaan.

Lakiuudistuksen toimeenpanon onnistumiseksi on seurattava Maahanmuuttoviraston lupaprosessin toimivuutta ja resurssien riittävyyttä mm. lupakäsittelyn laadun ja jälkiseurannan onnistumisen takaamiseksi.

Uudistuksen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi on lisäksi seurattava lainsäädäntöuudistuksen vaikuttavuutta mm. lupahakemusten ja eri alojen opiskelijamäärien kehitystä, opiskelijoiden toimeentuloedellytysten täyttymistä, vaikutusta turvapaikkahakemusten määriin ja erityisesti valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistä Suomen työmarkkinoille.

Mursu Sanja
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT - Henkilöstövoimavarojen
kehittäminen